

Dato: 23.05.2013
Saksnr: 2012/6761
Løpenr: 23413/2013
Arkivkode: H01

Saksbehandler:
Gunnar Johan Eljervik
Tlf: 52743049

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Helse - omsorgsstyret	28.05.2013
	Formannskapet	05.06.2013

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I PASIENT- OG BRUKERRETTIGHETSLOVEN - RETTIGHETSFASTING AV BPA

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet i Haugesund kommune slutter seg til rådmannens høringsuttalelse og oversender denne til Helse- og omsorgsdepartementet.

Odd Henry Dahle
rådmann

Gunnar Johan Eljervik
rådgiver

Bakgrunn

Rådmannen viser til høringsbrev av 22.3.2013 fra Helse- og omsorgsdepartementet vedrørende rett til å kunne få praktisk bistand og opplæring etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 annet ledd punkt 6 bokstav b) organisert som brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Høringsfristen er satt til 1.8.2013.

I rundskriv I-20/2000 Brukerstyrt personlig assistanse kommer det frem at BPA er en alternativ organisering av praktisk og personlig hjelp for sterkt funksjonshemmede som har behov for bistand i dagliglivet, både i og utenfor hjemmet. Innen de timerammer som kommunens vedtak om praktisk bistand angir, kan brukeren i prinsippet styre hvem han/hun vil ha som hjelper(e), hva assistenten(e) skal gjøre, hvor og til hvilke tider hjelpen skal gis. Det er lagt opp til at brukeren, eller noen på dennes vegne innehar arbeidslederrollen. Tjenester som krever medisinsk faglig kompetanse skal normalt ikke inngå i BPA-ordningen. Det er ikke noe i veien for å kombinere ulike tjenester der dette gir den mest hensiktsmessige hjelpen. Tjenesten skal være en del av de samlede kommunale omsorgstjenester og knyttes til personen – ikke til boligen, og det er kommunen som i utgangspunktet skal avgjøre hvilke tjenester som er mest hensiktsmessige etter å ha lagt stor vekt på brukerens synspunkter.

Høringsnotatet kan i sin helhet lastes ned her:

<http://www.regjeringen.no/pages/38274013/Horingsnotat.pdf>

Rådmannens vurdering og merknader til Helse- og omsorgsdepartementets forslag

I Helse- og omsorgsdepartementets nye lovforslag legges det opp til at retten til å få organisert tjenester som BPA gjelder for personer under 67 år. Departementet begrunner denne begrensningen blant annet med økende andel eldre med behov for tjenester i årene som kommer, og at dette vil legge for store føringer for kommunens tjenestebudsjett. Rådmannen er kritisk til denne begrensningen av ordningen. I dag har totalt 10 personer i alderen 7 til 78 år vedtak om BPA i Haugesund kommune (en over 67 år), og på landsbasis er det mellom 5 og 10 % av brukerne av BPA som er over 67 år. Rådmannen legger til grunn at det forut for at det innvilges BPA, skal det ha blitt vurdert hvorvidt brukeren er i stand til å inneha arbeidslederrollen, eller om det er andre som er tiltenkt å ha den (som retningslinjene gir muligheter for). Denne vurderingen er uavhengig alder til tjenestemottakeren. Økende alder gir ofte økte behov for flere forskjellige tjenester, noe som utløser evaluering av det totale tjenestetilbudet og hvordan det er organisert. Rådmannen minner om at i utgangspunktet for ordningen skal brukeren være arbeidsleder. Som følge av ovennevnte, mener Rådmannen at med en aldersbegrensning av rettighetsfestingen av BPA, er med på å svekke målsettingen med ordningen; at brukeren får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for sin funksjonsnedsettelse, og alder, for de som kan nyttiggjøre seg av den.

Videre legges det opp til at rettighetsfestingen av BPA-ordningen skal gjelde for personer med mer enn 25 timer med tjenester. Haugesund kommune har i dag BPA-vedtak på mellom 5 og 319 timer per uke, med et gjennomsnitt på 77 timer per uke. Dette viser spennvidden i tjenestebehovet til brukerne, og viser til fulle at ordningen kan tilrettelegges med store forskjeller i rammene for ordningen med påfølgende økt brukertilfredshet som følge. Rådmannen er kritisk til å rettighetsfeste BPA ved et gitt timetall, og mener at kommunens gjeldene lovverk og praksis er tilstrekkelig for å ivareta brukeren med hensyn til hva som er best for brukeren, og hva som er rett bruk av kommunens økonomiske ressurser. Et annet moment er personer som bor i bofellesskap/boliger med bemanning. Som følge av sin funksjonsnedsettelse og påfølgende hjelpebehov, er disse gitt et botilbud med et tilrettelagt, og i mange tilfeller omfattende tjenestetilbud. Ofte er dette også personer med krav til medisinsk faglig og/eller miljøterapeutisk kompetanse i tillegg til praktisk bistand i hverdagen. De fleste bofellesskap er i dag organisert slik at det gir mulighet for sambruk av ressurser og en effektiv drift. Velger personer som bor i bofellesskap BPA-ordning fremfor dagens ordning, må kommunen legge om driften til en BPA-basert modell med en-til-en bemanning i aller fleste situasjoner. Dette vil svekke fleksibiliteten

rundt bemanningen i bofellesskapet betraktelig, samt gi kommunen store utfordringer for å ivareta til fagligheten i tjenestetilbudet. I tillegg kommer de økonomiske innvirkningene dette vil medføre. Rådmannen er derfor av den oppfatning at en eventuell rettighetsfesting må begrenses slik at den ikke gjelder for boliger med bemanning.

KS viser til at det ved en rettighetsfesting av BPA, så innebærer det betydelige merkostnader for kommunene. Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn en betydelig kostnadsdrivende faktor på sikt dersom dagens ordning videreføres, men at den foreslåtte rettighetsbestemmelsen kan bidra til å dempe en slik utvikling. Imidlertid er det stor usikkerhet rundt kostnadsspørsmålet, og eventuelt hvor store merutgiftene vil bli ved en utvidelse av rettigheten til BPA. Undersøkelser viser at kommunene innvilget til dels betydelig flere timer per uke til brukere etter at de fikk BPA. Med IPLOS-statistikk som grunnlag viser anslag at mottakere av BPA får mer enn dobbelt så mye som andre mottakere med samme behov. Selv om den foreslåtte rettighetsbestemmelsen legger opp til noen avgrensninger (natt og flere tjenesteytere), samt at lovforslaget i utgangspunktet ikke pålegger kommunene økte kostnader, er Rådmannen bekymret for de merkostnader som kommunen vil få som følge av endringen.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen konkluderer med at det er knyttet stor usikkerhet rundt de økonomiske konsekvensene ved rettighetsfesting av ordningen. På den annen side vil en rettighetsfesting av BPA styrke pasient- og brukerrettighetene. For de fleste brukere som mottar BPA, viser undersøkelser til at det er stor brukertilfredshet med ordningen. I lys av pasient- og brukerrettigheter er Rådmannen positiv til en rettighetsfesting av BPA, men er kritisk til de begrensninger som er lagt inn i forslag til lovteksten, og til de usikre økonomiske konsekvenser endringen vil få for Haugesund kommune.

Vedlegg:

Ingen